

CUPRINS

I. AM SCĂPAT DE VACANȚĂ (RECAPITULAREA CUNOȘTINȚELOR DIN CLASA A III-A)

<i>Scrisoare, de Ana Blandiana</i>	4
<i>Pinocchio în Țara Jucăriilor, după Carlo Collodi</i>	10

II. VORBIM PE SĂTURATE (COMUNICARE ORALĂ)

<i>Un delfin bine-crescut, după Carlo Collodi</i>	16
<i>Secretele unei prezentări reușite</i>	21
Recapitulare/Evaluare	25

III. CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS (COMUNICARE SCRISĂ)

<i>Fluturi cu sute de aripi, după Mircea Cărtărescu</i>	29
<i>O altfel de bibliotecă, de Dan Rădulescu</i>	36
Evaluare	46

IV. O IARNĂ DE... POVESTE (TEXTUL LITERAR)

<i>Darul lui Moș Crăciun, după T. O. Bobe</i>	50
<i>Cum a furat Grinch Crăciunul, de Dr. Seuss</i>	55
Recapitulare/Evaluare	59

V. UN FINAL SPECTACULOS (RECAPITULARE)

Evaluare semestrială (1)	62
Evaluare semestrială (2)	66

II. VORBIM PE SĂTURATE

(COMUNICARE ORALĂ)

Un delfin bine-crescut

după Carlo Collodi

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Citește enunțurile cu atenție. Adevărat (A) sau fals (F)?

- ☆ Pinocchio este aruncat de furtună pe țărmul unei insule.
- ☆ Marioneta vede o balenă.
- ☆ Personajul îi pune o întrebare.
- ☆ Delfinul îi arată cărarea din stânga spre un loc sigur.
- ☆ Pinocchio îl chestionează dacă a întâlnit pe mare bărcuța tatălui său.
- ☆ Delfinul îi povestește despre Rechin.
- ☆ Personajul fuge înspăimântat, fără să-i mai mulțumească noului său prieten.

2

Ce crezi? • Dacă i se indică o anumită cărare, ce înseamnă?

- Dacă i se recomandă cărarea spre dreapta, ce fel de cărare putea fi?

3

Răspunde și motivează!

- a) În ce fel de loc bănuia Pinocchio că se află? Ce anume crezi că-l întrista?
- b) Delfinul era dornic de vorbă?
- c) Cum se simțea Pinocchio când i-a pus Delfinului întrebarea despre mâncare?
- d) De ce Delfinul credea că există un loc sigur pe insulă, nu departe de țărm?

nu auzise nimic
alarmant

nu văzuse ceva
periculos

văzuse întâmplări
obișnuite

- e) De ce a scurtat Pinocchio discuția cu Delfinul, plecând grăbit de pe țărm?

4

Spune-ți părerea! a) Era adevărată sau exagerată descrierea Rechinului?

b) De ce a procedat astfel Delfinul?

5

Înlocuiește formulele de politețe aleasă utilizate în text cu altele mai firești, obișnuite, pe care le-ai folosi tu în conversație.

- ♦ Hei, domnule pește, *îmi îngăduiți* să vă zic = Hei, domnule pește, pot să vă zic
- ♦ *Faceți-mi plăcerea* și spuneți-mi = *Mi-ar* _____ / *Aș* _____ să-mi spuneți
- ♦ *Scuzați-mă de deranj* și *mii de mulțumiri* pentru *amabilitatea* dumneavoastră = _____ și vă _____ pentru că ați fost _____

6

Completează dialogul lui Pinocchio cu șarpele sâsâit.

Comunicare

Pinocchio: – Salut, șarpe frumos!

Șarpele (sâsâit): – Stai **asa!** Sine esti si unde te dusi?

Pinocchio: – _____

Șarpele: – Să **stii** că e mult până în sat. Ssst! Să ascult dacă **suieră soimul!**

Pinocchio: – Cine să fluiera, somnul? N-am înțeles. Repetă, te rog!

Șarpele: – Să suiere suuus soimul. Dusmanul meu.

Pinocchio: – Aha, _____

Șarpele: – Vrei să vin cu tine? Își arăt _____

Pinocchio: – _____

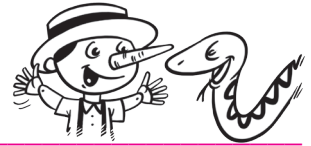
Șarpele: – _____

Pinocchio: – _____

Șarpele: – _____

Pinocchio: – _____

Șarpele: – _____

7

Imaginează-ți în 3-4 rânduri cum îl descrie Pinocchio pe tatăl său, Geppetto.

Ghidează-te după următorul plan:

- vârstă (părul, riduri)
- figură (cu semne particulare, mustață etc.)
- îmbrăcăminte (pălărie, haine)
- statură
- sentimente (îngrijorare etc.)

8

Atelier de creație. Imaginează-ți că Geppetto ajunge să-și întâlnească fiul pe insulă. Descrie întâlnirea lor și dialogul pe care îl au.

• Elemente de limba română •

1

Notează alte 2-3 cuvinte cu același sens (sinonime).

* bine-crescut = respectuos , _____ , _____

* a zice = a comunica , _____ , _____

* groaznic = înfiorător , _____ , _____

* jale = durere , _____ , _____

* amabil = binevoitor , _____ , _____

* a umbla = a călători , _____ , _____

2

Scrive cuvintele cu sens opus (antonimele) ale următoarelor:

- bine-crescut \neq _____
- a zice \neq _____
- locuit \neq _____
- a îngădui \neq _____
- plăcere \neq _____
- mulțumire \neq _____
- departe \neq _____
- înainte \neq _____
- jale \neq _____
- înalt \neq _____
- larg \neq _____
- ușor \neq _____

3

Găsește cuvinte noi, după model. *bujor* \rightarrow *îmbujorat*

- spaimă \rightarrow _____
- cărunt \rightarrow _____
- grijă \rightarrow _____
- barcă \rightarrow _____
- nor \rightarrow _____
- trist \rightarrow _____
- blând \rightarrow _____
- drept \rightarrow _____
- noapte \rightarrow _____
- plin \rightarrow _____

REȚINE! Cuvintele noi cu sens înrudit, formate de la un cuvânt de bază, cu ajutorul unor sunete așezate înainte și după acesta, alcătuiesc **familia de cuvinte**.
a plăcea – *plăcut, neplăcut, plăcere, neplăcere, a displăcea*

4

Formează familiile următoarelor cuvinte:

- * a mânca \rightarrow _____
- * spaimă \rightarrow _____

5

Alcătuiește enunțuri cu sensurile diferite ale termenilor de mai jos.

- * mare: _____
- _____
- * drept: _____
- _____

6

Unește expresiile cu sensul lor, alegând din coloana din dreapta. Alcătuiește enunțuri cu patru dintre ele.

- a se lua de mână cu cineva
- a o lua din loc (la picior)
- a o lua la sănătoasa
- a lua la rost (pe cineva)
- a se lua la trântă
- a-i ieși cuiva înainte
- a i-o lua (cuiva) înainte
- a-și lua nasul la purtare
- a i se lua o piatră de pe inimă
- a se lupta
- a avea aceleași apucături
- a fugi
- a întrece
- a pleca
- a întâmpina
- a scăpa de o grijă
- a muștra
- a se obrăznicii

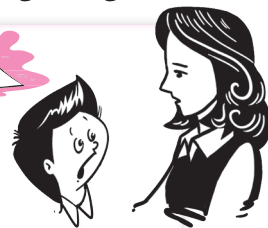
7

- Citește și subliniază expresiile întâlnite, apoi explică-le.
- Interpretează cât mai expresiv dialogul, pe roluri, împreună cu un coleg/colegă.

Comunicare

Discuția

Joc de rol

Mama îl ia la rost pe Ionel:

Mama: – În ultima vreme ți-ai luat nasul la purtare!

Ionel: – De ce, mamă?

Mama: – Ai uitat să-l scoți pe Negruț la plimbare în două zile. Și doar e cățelul tău!

Ionel: – Ah... Am avut antrenament la fotbal...

Mama: – Da? Ai luat-o la picior imediat după prânz, fără să-i sufli o vorbă bunicului unde te duci! Așa-i?

Ionel: – Hâm... A venit Grig să mă ia ca să nu întârziem și am uitat să-i spun.

Mama: – Serios? În curând o să te iei de mână cu Griguță! Așa cred. El pleacă de mult de-acasă fără să-i dea un telefon mamei lui când ea este la serviciu. Și mai uită și de temă! Iar eu nu vreau să se întâmple așa ceva și cu tine! Ne-am înțeles?

Ionel: – Da, mamă, spuse Ionel încurcat.

8

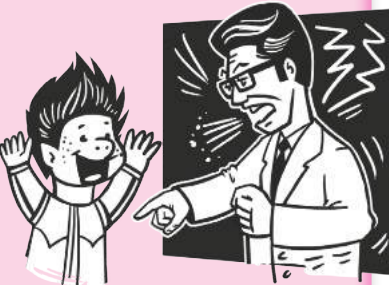
- Citește următorul fragment și rezolvă cerințele.

Clubul de lectură

Sambo la școală

de Paul Maar

Sambo este găsit pe stradă și domnul Gambrino este ales drept tată adoptiv de către această creatură ciudată. Astfel, Sambo descoperă lumea oamenilor, ce este un magazin, mersul la școală, într-un șir de întâmplări pline de haz.

Când dascălul Trosc intră în clasă, înăuntru era mare agitație.

– Liniște! tună el, izbind cu catalogul în banca întâi.

Elevii amuțiră într-o clipită, se repeziră la locurile lor și încremeniră în picioare.

– Ce-i cu gălăgia asta? se răsti el.

– A venit unul nou! spuse un elev.

– Arată tare caraghios, mai spuse un altul.

– Are un costum ca de om-amfibie! strigă un al treilea.

– Și fața e mânjită toată cu pete de cerneală, mai adăugă un al patrulea.

– Liniște! răcni domnul Trosc din nou. Nu toți deodată. [...]

– Stați jos! comandă el, și elevii se așezară, răsuflând ușurați. Își îndreptă acum atenția spre nou-venit. Acesta șezuse tot timpul foarte liniștit în banca întâi. [...]

– Cum te cheamă? întrebă el.

– Robinson, răspunse elevul cel nou și râse. Bineînțeles că era Sambo, mogâldeța.

– Aici nu se râde! ordonă dascălul Trosc, încruntându-se.

– De ce nu? întrebă mogâldeța.

– Pentru că aici nu se râde, explică domnul Trosc.

– Ba da, aici se râde, îl corectă Sambo. Ia uită-te la mine! – și începu să râdă cu gura până

Recapitulare/Evaluare

* Citește cu atenție textul următor.

Motanul bunicului

(fragment)

de Ionel Teodoreanu

Dimineața, bunica-i
dă în farfurioara lui –
mă rog – lapte cu miez
de pâine.

Adică bunica numai
îi pregătește farfurioara.

– Mai pune, Elencule – zice bunicul.

– I-ajunge.

– Pune-i de la mine, Elencule. E bătrân,
săracu'!

– Și mata ești tinerel, cucoane Alecule?

Dacă n-o vede bunicul, bunica mai toarnă
ș-un găl-găl de apă în laptele motanului.

Bunicul așază farfurioara lângă soba de fier
din antrețel, pe mușama, bineînțeles, și spune:

– Păs-păs-păs...

– Miau...

Vine alb ca din lună. Clip-clip, clip-clip.

Stă și se uită la bunic, nins c-un fulg alb pe
rozul nasului.

Bunicul îi întoarce privirea, cu ochi albaștri,
alb și blând ca un Dumnezeu al laptelui.

– Alecule, ți se răcește cafeaua, oftează
bunica, privindu-i c-o zburlire masivă de dulău.

La masă, motanul stă lângă scaunul buni-
cului, ca în genunchi, privind cerul albastru de
după ochelari.

Mult se mai uită-n jos bunicul!

– Ți-a căzut șervetul, Alecule?

Bunicul se uită-n farfurie, regăsind-o pentru
el. S-aud numai furculițele.

– Miauuu...

– Căț, împielițatule! Și la masă mă asurzești?
Căț, se mânie bunica.

Motanul se strânge sub scaunul bunicului.

– Scâncește de foame, săracu'! îl apără fostul
procuror general.

– Îi chiorăie burduhanul de huzur! replică bu-
nica. Am să-l înțarc eu. Na, satură-te – îi aruncă
ea piatra unei bucăți de friptură.

După ce și-a mâncat-o, motanul mulțumește
bunicului, îmbrăcându-i picioarele cu lână toarsă
din fuiorul lui.

Când e peștele la masă, motanul cade în
mintea copiilor.

– Numai că nu mă trage de mână, spune
bunicul. Tare-i deștept.

– Tare-i neobrăzat, răspunde ecoul bunicei.
Parcă o îmbătrânit la grajd, nu în casa noastră.

Furculița bunicului dă pește la doi: motanului
și bunicului.

Când se duce spre motan – mai pe furiș –
mâna bunicului parcă strecoară un bilețel de
dragoste, pe sub nasul bunicei.

– Bunătate de pește! oftează bunica.

– Tare bun, Elencu, tare bun.

– Da' mata de unde-ai aflat? se miră bunica.

Și după ce-a isprăvit de mâncat peștele,
bunica aruncă oasele motanului.

– Vai de mine, Elencule, dacă se îneacă?

– L-om îngropa cu popă, Alecule.

– Așa glumește Elencu, – o apără bunicul
către nepot.

Dimineața, după ce toată noaptea a dormit
la picioarele bunicului, și mai apoi încă puțin la
picioarele nepotului, și încă puțin, câte puțin
în toate părțile, **pe lângă sobe, pe covor, pe
canapele**, cădelnițând cu somn prin toată casa,
motanul miaună la ușă.